

**בלאי אבבה
פדיון נפש**

תיקון פדיון נפש הינו פעולה המקבילה למצוות הכפרות העושים ביום כיפור והיא אחד הדברים החשובים ביהדות. כאשר לאדם "יש עליו קטרוגים" כגון עקרות, חולי, בעיות פרנסה, עיקובים בזיווג, בעיות שלום בית, בעיות עין הרע וכדומה, עליו לבצע תיקון פדיון נפש, על מנת שיתבטלו הדינים. משמעות התיקון היא לפדות את נפש האדם מהגזרה בה הוא מצוי בעזרת תפילות מיוחדות הנאמרות.

פדיון נפש, פודה את האדם מכל צרותיו, הן בנפש והן בגוף. בחז"ל מובא שנפשו של האדם נעשית שבויה בידי מקטרגים המתקנאים בו, וזה מזיק לאדם.

חכמי הקבלה היו נהגים לעשות זאת הרבה במקרה ובא לפניהם מקרה קשה של חולה במחלה מסוכנת וכד' והיו מפרישים לצדקה סכום מסויים [מאה ושישים מטבעות, וישנם כמה אופנים לפדיון], ומעבירים את הסכום לצדקה, ובכך היו פודים את נפשו של זה שעשו עליו את הפדיון מהגזירה הקשה שנגזרה עליו.

משפט: אל תברח מהעבר שלך - אחרת הוא יבוא וירדוף אותך בעתיד.

"אמור לי ואשכח, למד אותי ואזכור, שתף אותי ואלמד."
-בנג'מין פרנקלין

היום לפני 73 שנים מתחילה מלחמת העולם השנייה

דניאל אוחיון למען ארץ ישראל השלמה\ נתן אלתרמן

נצחונו של צה"ל במלחמת ששת הימים העמיד את העם ואת המדינה בתוך תקופה חדשה וחותכת גורל. ארץ ישראל השלמה היא עתה בידי העם היהודי, וכשם שאין לנו רשות לוותר על מדינת ישראל, כך מצווים אנו לקיים מה שקיבלנו מידיה.. את ארץ ישראל.

הננו חייבים בנאמנות לשלמות ארצנו- כלפי עברו של העם וכלפי עתידותיו גם יחד, ושום ממשלה בישראל אינה זכאית לוותר על שלמות זו.

גבולות ארצנו כיום הם גם ערובה לבטחון ולשלום- וגם אופקים שלא היו כמותם להתעצמות לאומית כוללת, בחומר וברוח. בתוך גבולות אלה יהיו החופש והשוויון- המונחים ביסודה של מדינת ישראל- נחלת כל התושבים, ללא הבדל. העליה וישוב הארץ הם שני העיקרים שעליהם יכון עתידנו. עליה גדולה מכל תפוצותיו של העם היהודי בתנאי יסוד לקיום שלמותה וצביונה הלאומי של ארץ ישראל. נעשה את משימותיה ואפשרויותיה החדשות של תקופה זו- גורם להתעוררות ותנופה לעם ישראל ולארץ ישראל.

"הסוד לחינוך איכותי הוא לגרום לכל תלמיד ללמוד בכוח עצמו במקום להאביס אותו בידע על מערכת סטריאוטיפית."
-רוברט באדן פאוול

דור פרץ
מחשבות ואפשרויות

מחשבות ואפשרויות

יוני רכטר

מילים: עלי מוהר

לחן: יוני רכטר

אני יושב וחושב לי כך:
אולי כדאי להיות אדם אחר?
ומה כדאי לי להיות
או לא להיות

האם כדאי להיות עם ביטחון עצמי
כלומר להיות איש העולם
שטס לרגל עסקיו
במחלקה הראשונה

או תארי לך שהייתי צרפתי,
ניגש אלייך ואומר ש -
*tres bien ce soir de la premiere

כן גם אני, לא פעם,
רוצה להיות אדם כל כך מוצלח
שמתלבש בטעם,
מרגיש כמו דג במים בעולם

כן שוב אני חושב עלייך
טוב שאיננו צרפתים!
הרי ליבי יצא אלייך
עוד אז בחטיבה 80
היית פקידה, הייתי סגן,
ואת הושטת לי מכתב
איך הצטופפנו באוהל סיירים
לילה מדברי

אבל אני אינני סגן
גם לא נפגשנו בצבא
על זה החוף, מול זו השמש
הן נפגש רק עוד שעה
תהיי שחומה, תהיי בלונדינית
עוד אין לדעת בדיוק
אבל, כן, את תבואי זה ברור
קצת באיחור

זה לא, זה לא, זה לא, זה לא
נורא

או אולי אהיה במאי!
או שאולי יהיה לי טנדר
ואעסוק בהובלות
מבית שאן לעמק חפר
אביא כלובי תרנגולות
אצחק בתחנות הדלק
עם נהגי משאיות
האם כדאי לי בכלל את זה להיות
או לא להיות...

כן גם אני, לא פעם,
רוצה להיות אדם כל כך מוצלח
שמתלבש בטעם
מרגיש כמו דג במים בעולם

אני יושב וחושב לי כך:
אולי כדאי להיות אדם אחר?
ומה כדאי לי להיות או
לא להיות

"חכמה מלידה יכולה להיות תחליף להשכלה, אבל השכלה לעולם לא תחליף
לחכמה מלידה."
-ארתור שופנהאואר

אורי ביטון
נכתב בתחילת המכינה

"התפילה" לדרך צליחה
 שאצא עם הרבה שאלות ואדע ואוכל להבין את כל המדובר,
 שאבוא בראש פתוח ואתן למוחי לזרום (אמן),
 שאדע להבדיל בין טוב לרע ולא אפסול אף אחד ואף דעה,
 שאבטא את כל אשר על ליבי ולא אתן מנוח.
 ואימרו אמן (אמן)

(היום לפני שנה התחלנו את הדרך במכינת נחשון!)

"כל השכלה היא בית-סוהר. המשכיל שנסגר בו, נפגע בסורגיו, אולם התוצאה היא
 חירות של ממש."
 -יוהן וולפגנג פון גתה

היום לפני 27 שנים השקל החדש הופך למטבע הרשמי של ישראל

יובל סתיו
אגו

האגו הוא תודעת ה"אני".
אנו כבני אדם דומים ב 99.9% אחד לשני. בפועל אני מורכב
מאותם חומרים שמהם מורכבים גם הספה שעליה אני יושב
ומהמחשב שבו אני כותב.
ה"אגו" גורם לי לחוש את עצמי נפרד מכול דבר אחר חוץ
מעצמי.
התחברות לשכינה או לקוסמוס מתאפשר, בין השאר, כאשר
אני שם בצד את תודעת ההתבדלות ומתחבר ליקום.

"ההיסטוריה האנושית, הופכת יותר ויותר למרוץ בין חינוך וקטסטרופה."
-ה. ג. וולס

היום לפני 15 שנים קורה אסון השייטת בו נהרגו 12 לוחמי הקומנדו הימי
בלבנון

איתי ברקאי

When Loyalty leads to Hypocrisy

Part 1

This Leylit will discuss the relationship between loyalty and hypocrisy in terms of international politics, with a special focus on South Africa.

But first, let's define the topic. Loyalty is a positive personality trait attributed someone who is dependable and highly trusted by a person or group.

Hypocrisy, however, is a negative attribute, describing one who falsely claiming to have specific principles. A hypocritical act, in simple terms, is to say one thing, and do another.

As we all well know, Apartheid was an extremely significant era in South Africa's history. This was a time of dire and unjust segregation based on racial and ethnic lines, which left a great majority of South Africans, namely the non-white population, disenfranchised and oppressed. Having extracted ourselves from such a flawed and undemocratic system, it would be somewhat expected that South Africa would of course oppose and prevent such a thing from happening again not only in our own country, but also in the greater Africa and the international community.

International world leaders had high hopes for post-Apartheid South Africa to be a symbol of freedom and justice as stated in its constitution and as reflected by the attitude of Nelson Mandela. Unfortunately, much of South Africa's actions, opinions, and official standings with regards to the behaviour of tyrannical and dictatorial regimes all over the world have not reflected this optimistic expectation.

Perhaps the example most pertinent to us is that of Zimbabwe, considering it is a neighbouring country and thus the burden of responsibility falls most heavily on us when it comes to monitoring its democracy, or lack thereof. However, historical ties with Mugabe, who had supported the ANC during its struggle against Apartheid, have both paralyzed and crippled South Africa's influence on the matter. Instead of remaining loyal to an ideology – freedom, democracy, equality and peace – the South African government has remained loyal to an individual, Robert Mugabe, whose actions have since undermined the basic foundations of these very principles, and by doing so sacrificed the wellbeing of the Zimbabwean citizens who have had to suffer the brunt of Mugabe's thirst for power.

"תפקיד המורה הוא להיות מובן, לא מובן מאליו."

-יואב אבני

איתי בקראי

When Loyalty leads to Hypocrisy

Part 2

Instead of instating sanctions and speaking out against his dictatorship, the South African government has continued to support Mugabe because of a sense of misplaced solidarity. Loyalty has transformed into blind acceptance, and rendered South Africa's actions highly hypocritical.

Unfortunately, there are other examples of this. South Africa has shown support for other oppressive and undemocratic nations in Africa, such as Equatorial Guinea, Lesotho and Gaddafi's Libya. President Zuma joined Zimbabwe in refusing to recognize the Libyan transitional national council and remained loyal to Gaddafi. What motivated our president to act in this way? Well, it all goes back to loyalty. Gaddafi gave guns and money to the ANC during their anti-Apartheid struggle. He also supported Zuma in replacing Thabo Mbeki as president and even financed Jacob Zuma's sex scandal case. Zuma's sense of loyalty has thus led him to act in a deeply hypocritical manner.

Unfortunately further examples exist beyond Africa. Our government has acted in favour of Cuba, Venezuela, Iran and China amongst others. I'm sure we all remember that embarrassing incident with the Dalai Lhama not so long ago, in which our government caved in to pressures from China and refused to allow the peaceful spiritual leader to enter our country. China is known to bribe its way into significant influence within South Africa, in return for such political support and natural resources. And our government has responded by compromising some its fundamental values in order to benefit from their loyalty.

Regardless of whether these countries aided us during the struggle, or in whichever ways they may support our country, or, to be more specific, our politicians, today, aligning ourselves with them sends out a greatly hypocritical and disheartening message. For a country who knows first-hand the atrocities of oppression, how can we show allegiance to nations which perpetrate the very crimes we have vowed to condemn?

I would like to leave you with a quote from our very own Nelson Mandela, so that we may gauge to what extent we have strayed from his sage words within the short life-span of our democracy.

"For to be free is not merely to cast off one's chains, but to live in a way that respects and enhances the freedom of others."

"אנחנו, בהתנהגותנו, מעצבים את ההתנהגות של האחרים כלפינו."
-דן חלוץ

היום לפני 199 שנים נטבע הכינוי "הדוד סם" לארצות הברית

עפרי יער
כימים אחדים/מאיר שלו

אני זוכר כיצד לימדה אותי אמא לקרוא את מחוגי השעון, הייתי בן 6 וביקשתי ממנה שתקנה לי שעון. היא הוליכה אותי בידי החוצה ואמרה: "אתה לא צריך שעון זיידה, תראה כמה שעונים יש בעולם". היא הראתה לי את צילו של האקליפטוס שבגודלו ובצמרתו אמר 9:00 בבוקר. את העלעלים האדומים של הרימון שאמרו אמצע מרץ. את השן שהתנדנדה לי ואמרה 6 שנים. את הקמטים שבזויות עיניה ואמרו ארבעים. "אתה רואה זיידה", אמרה, "כך אתה בתוך הזמן, ואם יקנו לך שעון אתה תהיה על ידו".

"חינוך היא שיטה המאפשרת השגת רמה גבוהה יותר של דעות קדומות."
-לורנס ג' פיטר

ניצן יהושע
דגי סלמון

מסתבר שדגי סלמון הם לא סתם דגים...
הסלמון הינו דג מיוחד במינו אשר חי במי הים המלוחים. מידי שנה, כשמגיע זמן הרבייה, הוא מנווט את דרכו במעלה מי הנהר המתוקים, שוחה נגד הזרם, וחוזר אל כור מחצבתו – המקום המקורי בו נולד – על מנת להתרבות ולהתמלא בעוצמה. דג זה מונע ע"י חוכמה אינסטינקטיבית וידיעה פנימית הדוחפות אותו, מאפשרות לו לנתב את דרכו בחזרה הביתה, על אף זרמיו העזים של הנהר, ומעניקות לו תחושת מטרה ונחישות שכוחות חיצוניים לא יכולים לה.

אצלנו בחיים כאשר אנו מחוברים לעצמנו דרכנו ברורה לנו, אבל לעיתים החיים יכולים גם לסחוף אותנו, ממש כמי הנהר, לחופים נידחים, שלא בחרנו בהם (לפחות לא באופן מודע) המרחיקים אותנו ממהותנו הפנימית. כשאנו נותנים להשפעות חיצוניות, לקשיים ו/או לנסיבות החיים לסחוף אותנו ולהסיט אותנו מנתיבנו אנו יכולים ללמוד מהסלמון ולהפיק מידע מסגולותיו על מנת למצוא את דרכנו חזרה "הביתה" למי שאנחנו...לנתיב שלנו.

"החינוך הוא מה שנשאר אחרי ששכחנו את כל מה שלמדנו."
-לא ידוע

היום לפני 65 שנים מתגלה הבאג הראשון במחשב (עש שנלכד באחד הרכיבים)

טל איתן רבי נחמן מברסלב

עבור רבי נחמן, לחיות בהרמוניה פירושו: מודעות- להיות מודע
לארעיות של העולם והאינסופיות של העולם הבא. הדבר
משתקף בסיפור הבא:
מבעד חלון ביתו שהשקיף על השוק, ראה רבי נחמן את אחד
מתלמידיו שמיהר לדרכו.
"האם הספקת הבוקר להביט בשמים?" שאל הרבי.
"לא, רבי, לא היה לי פנאי לכך."
"האמן לי, בעוד חמישים שנה מאומה מכל מה שאתה רואה
כאן עכשיו לא יישאר. יעמוד כאן יריד אחר- ובו סוסים אחרים,
עגלות אחרות, וגם האנשים יהיו אחרים. אני כבר לא אהיה כאן
ואף אתה לא תהיה כאן. אז, מה כל כך חשוב עד כדי כך שאין
לך פנאי להביט בשמים!?"

"אוניברסיטאות לא ישרדו. העתיד נמצא מחוץ לקמפוס המסורתי, מחוץ לכיתה
המסורתית. למידה-מרחוק היא הדבר הבא."
-פיטר דרוקר

היום לפני 89 שנה נוסד האינטרפול (המשטרה הבין לאומית)

מור אמיר

כמה צריך לישון כדי לעלות את תכולת החיים?

אנשים שנוהגים לישון מעט שעות מדי לילה ופתאום ישנים הרבה יותר, עלולים להעלות את הסיכוי שלהם לתמותה בעשרות אחוזים. כולנו זקוקים לשנת לילה טובה באופן עקבי כדי לשמור על מצב פיזי, מנטלי ורגשי תקין. האם יכול להיות שחלקנו ישנים יותר מדי? - כן! יותר מדי שעות שינה עלולות דווקא לקצר את תוחלת החיים שלכם, כך על פי מחקרים עדכניים.

מהי כמות השינה המדויקת שאנו זקוקים לה כדי לחיות יותר? מסתבר שאין תשובה אחת שמתאימה לכולם, אלא משך השינה האידיאלי תלוי למעשה בכמה שאתם נוהגים לישון עכשיו, כך נטען במחקר שכלל יותר מ-10 אלף נבדקים. 5-6 שעות שינה-אנשים שישנים בממוצע חמש עד שש שעות בלילה ופתאום מתחילים לישון שבע או שמונה שעות מדי לילה, מעלים את תוחלת החיים שלהם.

6-8 שעות שינה- אנשים שישנים שש עד שמונה שעות בלילה ולפתע מתחילים לישון יותר, מעלים את הסיכון שלהם לתמותה ב-75%. נבדקים שנהגו לישון שש עד שמונה שעות בלילה וקימצו לפתע את שעות השינה שלהם, מעלים את הסיכון לתמותה ב-62%. כדי להינות מכל יתרונות השינה על כל אחד למצוא את משך הלילה שמתאים לו ביותר. אם אתם מתקשים להירדם בלילה או להישאר ערים במשך היום, מומלץ לפנות לרופא כדי לוודא ששום גורם אחר אינו הסיבה לנדודי שינה!

"שנאה באה מן הלב; בוז מהראש, ושניהם גם יחד נמצאים מחוץ לתחום שליטתנו."
-ארתור שופנהאואר

תומר שביד
ימים עמוסים

לפניכם קטע שאמא שלי כתבה:

ביום בו אקום ואדע שאספיק למלא את כל משימותיי המתוכננות לאותו יום ואיוותר עם זמן פנוי בו אוכל להגיד לעצמי "אין לי מה לעשות", אדע שמצאתי את שכדאי לצפות לו. אך האם זה בכלל אפשרי?

בעולם המודרני, כשאנו מוקפים מסרים בקליפים מהירים ובעידן הסילון בו ניתן להיות כמעט בו זמנית בביתך מול הטלוויזיה ולמחרת בערב לחגוג ליל הסדר יחד עם 1,000 מטיילים בנפאל, היכולת להספיק הרבה מאד ביום אחד בחיים הופכת לעיתים לאבן נגף. גם אם מבלים יום עם פעולות פשוטות במרחב מוגדר כמו הבית או מסוגלים לבצע כל כך הרבה פעולות שעד לפני 100 שנה לא יכולנו לבצע עשירית מהן. הקליפיות המהירה שהטכנולוגיות מאפשרות אינה בהכרח מתיישבת עם השעון הביולוגי שלנו, עם זרם התודעה, עם המחשבות ועם הצורך בהתמודדות עם תהליכים נפשיים ארוכי טווח המורכבים גם מתובנות יומיומיות והיכרות של שנים עם עצמך. הבוקר תגידו לעצמכם שזה רק יום אחד, מתוך שנה אחת, מתוך מאה ועשרים שנים אופציונאליות:

יהיו הרבה דברים שלא תספיקו היום ויתאים יותר לדחותם למחר. ויהיו דברים שתחשבו היום ולא תחשבו מחר. ותהיינה גם משימות שתישארנה כמטלות בתודעתכם במשך שנים רבות שכנראה תזדקקו להן כדי להגיע ליום בו תוכלו לומר בסיפוק כי ביצעתם אותן. ויהיו גם ימים עם הרבה משימות מחשבתיות שיוותרו במחשבה ומעט מעשיות ולהפך.

וכנראה גם ימים שבכדי לממש את כל מה שתכננתם תבינו שהייתם צריכים שלושה ימים במקום האחד שיש לכם. ואולי מוטב להבין שבידינו להחליט מה נחוץ להיום ומה נשאר למחר, מה יעזור לנו לקום לשחר חדש מלאי אנרגיות ומהו תבלין החיים האישי שלנו שירכיב יום ועוד יום ועוד יום...

למחרת/לאה גולדברג
הירוק היום ירוק מאד
והאפור היום אפור מאד,
קצת שחור ואין לובן בעיר
והנסער היום נסער מאד
והעבר היום – עבר מאד
קצת עתיד, ואין הווה באוויר.

ומאד לא פשוט לחכות
הסערה נוגעת בריסים,
ומשתבר כל רגע לרסיסים
אך הירוק היום ירוק מאד.

"תמצית ההוראה היא להפוך את הלמידה למידבקת - לגרום לרעיון אחד להצית אחר."

-מרווה קולינס

בר שוהם

בכפר קטן בגדה המערבית נולד סאלים לתוך מציאות ידועה ומוכתבת מראש. כשקצת גדל ולמד לקרוא ולכתוב, את מי לאהוב ואת מי יש לשנוא, למד לקלל למראה מדי צבא ישראלי. לפעמים הם עוברים ברחובות, צועקים, מאיימים, מרגישים כאילו העולם כולו שייך להם, אנשים בלי פנים, רק מדים וקסדות מהלכים, כמו קולב שמזיזים בארון. הוא לא הסתכל להם בעיניים מעולם, לא מתוך פחד, הוא חזר ושינן לעצמו, אלא כי אין להם עיניים. בלילה אחד מלילות הקיץ הלחים והדחוסים, נשמעו דפיקות רמות בדלת ולאחריהן קריאות בעברית בקול בס גברי. שעה ארוכה שנדמתה לנצח, חשב סאלים אם עליו לקום מהמיטה ולהתייצב כגבר אל מול המדים, או שעדיין אינו מוכן לוודא אם באמת יש להם עיניים. מהקומה הראשונה נשמע קול פיצוץ וצעדים וצעקות שהתפשטו בכל הבית. "חאלד אבו סאלים!" הוא שמע במעומעם, ואז את דלת חדרם של הוריו נפרצת ואת אימו ממררת בבכי. צעדים יורדים במדרגות, קולות מתרחקים. אמא עדיין מתייפחת.

בגיל 27 הוסמך סאלים לרופא באוניברסיטה בגדה. בן דודו שגר בשטח ישראל חלה אנושות ופנייתו לא טופלה כיאות במערכת הבריאות הישראלית. לראשונה החליט סאלים לצאת מגבולות המוכר ולעבור את המחסום לכיוון ארץ המדים והקסדות. ובעודו עומד בתור מול המחסום, הוא שומע קולות בכי בוקעים מכיוון השדה הסמוך, וכשהוא ממקד את מבטו הוא מבחין בחייל ישראלי, קולב מדים וקסדה. "לא יכול להיות שהוא נהרג" הוא ממרר בבכי, "אבא שלי לא יכול למות..." סאלים לא הספיק להסיר את מבטו והנה מבטו של החייל מתרומם לכיוונו והוא מבחין בזוג עיניים מבריקות, אפילו אנושיות.

"בתוך כל תלמיד נצור ילד מבריק."

-מרווה קולינס

תומר שביד
בדידות וזיכרון

זה הקטע שכתבתי בשיעור כתיבה יוצרת הראשון של אשר שהיה בדיוק לפני שנה. היו תמונות מפוזרות על הרצפה והתבקשנו לכתוב את סיפורה של אחת מהן: קוראים לו ביל, הוא בן אדם זקן, בן כ-70 שגר באמריקה והוא שירת במלחמה. הוא נמצא עכשיו בכנס של יוצאי צבא, נפגש עם חבריו מהמלחמה. הוא הלך לכנס ועזב את ילדיו הגדולים בבית – שלהם. יותר נכון לומר שהם עזבו אותו משום שכבר למעלה מעשר שנים שהוא חי לבד לאחר שאשתו נפטרה.

הוא נפגש עם אנשים מהעבר וביחד הם שקעו בנוסטלגיה על זמנים שחלפו ולא ישובו, זמנים שחיים רק בזיכרונם, זמנים שהם אותם הזמנים וזיכרונות שאינם אותם זיכרונות משום שכל אחד חווה את הדברים אחרת וזכר אותם באופן שונה. וכך ישבו הם – שקועים בעברם, מתעלמים מהווה ושוכחים מהעתיד. כאילו שהם שוב ביחד. בעצם הם כולם לבד. בודדים בצוותא במקום שרק אנשים בודדים נמצאים בו. כי בעצם, הם כמו כלנו. כלנו לבד. אין דבר כזה יחד.

יחד הוא רק נקודת זמן ספציפית שבה קבוצה של שני אנשים או יותר נמצאים באותו המקום. יחד הוא מושג שקרי – כשעושים דברים ביחד, הדברים נעשים על ידי קבוצה של פרטים שכל אחד מהם פועל בנפרד. הם לא איש אחד, הם לא ישות אחת.

אבל הם ישבו שם, חולקים את זיכרונותיהם השונים, צוחקים על דברים שהיו ובוכים על חיים שאבדו ובזבזו לריק. מצטערים שהיו שם במלחמה. שמחים שהיו שם במלחמה, כי איזו סיבה יש להם להצטער? מה שהיה היה ואת העבר לא ניתן לשנות. לעומת זאת, את ההרגשה הסובייקטיבית שלך כלפיו אפשר גם אפשר - אך רק ברגע נתון. אי אפשר לשנות רגש שכבר הרגשת ביחס לעבר גם אם לאחר מכן הרגשת אחרת, או שעכשיו אתה מרגיש אחרת, או שבעתיד תרגיש אחרת, זה לא משנה את ההרגשה שהרגשת אז.

אז הם ישבו שם וחייכו, כי לבכות לא יעזור. ישבו וחייכו כי אחרת הם כבר לא היו שם, ואין יותר קשה מלוותר על משהו שהוא שלך – גם אם לא השגת אותו בעצמך. אין דבר יותר קשה מלוותר על החיים.

"תפתח את העיניים קלווינג'ר. לאדם מת אין שום הבדל קטנטן מזוין מי מנצח במלחמה."

- ג'ון יוסריאן, מהספר: מלכוד 22/ג'וזף הלר

נועם ליטמן
תירס

תירס הוא מאכל טעים מאוד, רובכם בטח חושבים שאתם לא אוכלים הרבה תירס, אך אתם טועים, כמעט כל מאכל מעובד שאתם אוכלים כולל בתוכו תירס. אחרי שקיבלתם את המידע הזה, אתם בטח שואלים את עצמכם למה אנחנו משתמשים בכל כך הרבה תירס? התשובה לא מובנת מאליו, אך לא מאוד מסובכת.

הכל התחיל בשנות השבעים כשניקסון היה נשיא. באותה תקופה שר החקלאות החליט שיש צורך לסבסד תירס, כי אפשר להשתמש בו להרבה דברים, וכך לעניים יהיה מה לאכול. לאחר שסבסדו את מחירי התירס תאגידי האוכל האמריקאים גילו את הפוטנציאל שבו והתחילו להשתמש בתירס להכל. התאגידים בנוסף, גם התחילו לקדם כל מני מוצרים מתירס כמו דגני בוקר ומשקאות מוגזים. ככל שהביקוש גבר כך חקלאים אמריקאים התחילו לגדל עוד ועוד תירס עד למצב של היום שבו מדינות שלמות בארצות הברית מלאות בשדות תירס. ככל שהיה יותר תירס כך התחילו להשתמש בו גם להאכלת חיות משק, למרות שזה גורם לפרות למחלות כיבה ולבשר מלא בשומן ולא בריא. המצב היום הוא שמחיר קניית התירס קטן ממחיר הייצור שלו, ובכך בדרך עקיפה ממשלת ארצות הברית מממנת את תאגידי המזון.

לסיכום, בפעם הבאה שתאכלו מוצר מעובד תסתכלו על המרכיבים שבו ותחשבו מה המניעים למרכיבים שלו וכמה זה לא בריא.

"מידה ללא תשוקה מקלקלת את הזיכרון, ושום-דבר ממה שנספג בו אינו נשמר."
-ליאונרדו דה וינצ'י

דניאל אוחיון ענווה

כשהייתי ילד, אבי ז"ל אהב לטייל איתי בסביבה הפסטורלית של העיירה בה התגוררנו. כמובן טיילנו ברגל. בזמנים האלה רק למעטים היה רכב. פעם, באחד מעיקולי הדרך מרוצפת האבנים, סימן לי להקשיב ושאל אותי: "חוץ מציוץ הציפורים, האם אתה שומע עוד משהו?" "כן" עניתי, "אני חושב שעגלה מתקרבת אלינו" "נכון, עגלה ריקה" המשיך אבי, "אבא עדיין לא רואים את העגלה, איך אתה יכול לדעת שהיא ריקה?" "ודאי שאפשר! לפי עוצמת הרעש ככל שהעגלה ריקה יותר, היא מרעישה יותר היום, כמבוגר, כשאני רואה מישהו שמדבר יותר מידי, מנסה להשתלט על השיחה, לא נותן לאחרים לסיים את המשפט, לא מקשיב ולא מפסיק להתפאר בהצלחותיו, אני שומע את קולו של אבי: "ככל שהעגלה ריקה יותר, היא מרעישה יותר". הענווה, פירושה לא להתפאר ביכולות ובכישרונות שלך אלא לתת לאחרים לגלות אותם. (אצל חז"ל: "יהלך זר ולא פיך") יש אנשים כ"כ עניים שחוץ מכסף אין להם דבר. אין ריקנות גדולה יותר מאשר אצל אנשים שמלאים באגו של עצמם. נהיה כמו הגשם הרגוע שחודר בשקט עד לשורשים העמוקים ובדומיה מזין את הצמח.

"הלומד על מנת ללמד, מספיקין בידו ללמוד וללמד; והלומד על מנת לעשות, מספיקין בידו ללמוד וללמד ולעשות."
-משנה, סדר נזיקין, מסכת אבות

היום לפני 30 שנים מתחיל הטבח בסברה ושתילה

נתנאל שמשון

מסכה

תמיד רציתי לשאול אנשים
 "הפנים שלך, איך הם באמת נראים?"
 אבל אני תמיד תוהה... הפנים הללו שלך שמתחת למסכה...
 האם הם הפנים האמיתיות שלך?
 הפנים שלך זה שילוב של מסכות של אחרים או שאתה רגיל
 כל כך למסכה שלך שאתה לא יכול להוריד אותה?

"יסוד של כל מדינה הוא החינוך של הנוער שלה."
 -דיאוגנס לרטיוס

"ילדים שלי, אני מתנצל. אם אבא שלכם היה שפוי הוא מזמן היה לוקח אתכם למקום אחר. זה נשמע מופרך, אבל אתם יודעים שתכננו ללכת לדיזינגוף ב16:00, רק התעכבנו כי צריך היה להחליף לליאור, להחליף לו בקבוק ובערוץ הספורט ליברפול שוב שיחקה נגד אוסטון-וילה ועד שסבא התקשר העולם נראה כמעט נורמלי, אבל הוא לא. כששואלים אותי, אני אומר שאין לי בעולם דבר חשוב יותר משניכם, אני אוהב אתכם יותר מאת עצמי, יותר מחיי, מכל אהבה שידעתי. אילו פעלתי לפי ההגיון של אהבה זו, הייתי לוקח אתכם מזמן לאוסטרליה, היינו קונים בית קטן, ליד סיימון וסנדי ומגדלים שעועית מתוך צמר גפן כמו שעושים ילדים בכל העולם. אני לא אעשה את זה מפני שאני אבא רע שמלמד אתכם שיעור טוב שלא מוותרים. אני לא פוחד להיראות פחדן, תאמינו לי שלא. אבל יש לנו רק זהות אחת ואם אתה מוותר עליה, לא נשאר הרבה. זו הארץ שלכם. לא באנו אליה מהשואה, לא הקמנו אותה ולא ייבשנו אף ביצה בקינג ג'ורג' פינת דיזינגוף, אבל גם אנחנו כמו אלה שקדמו לנו חיים פה על פי התקווה זה מה שה' נתן לנו, משם ואילך הגבול הוא שלנו. אתם תסלחו לי ילדים, אבל אנחנו נשארים כאן. בזמן שאני אראה את הפיגוע בטלוויזיה, אתם תשחקו במחשב או שנשים לכם קלטת ווידאו בחדר השינה. אני יודע שהטראומה נטבעת בכם למרות שלל הניסיונות המגוחכים שלי לגונן עליכם. אתם הרי קולטים יותר ממה שאתם מספרים לי, אבל יום אחד אחרי המלחמה האחרונה והשלום הראשון אתם תהיו אנשים גאים יותר וחזקים יותר מכל אוסטרלי, מפני שעמדתם על שלכם."

כי על אף 1001 המגרעות שיש לארץ שלנו, היא היחידה שיש לנו וזה מה שאסור לנו אף פעם לשכוח.

"חינוך הוא נשק שהשפעתו תלויה במי שמחזיק אותו בידי ובמי שהוא מכוון עליו."
-ג'וזף סטאלין

19

ספטמבר

תשע"ג 2012

רביעי
צום גדליה

ג'

תשרי

דניאל אלרון
אביב גפן - לבכות לך

אני הולך לבכות לך
תהיה חזק למעלה
געגועי כמו דלתות
שנפתחות בלילה

לנצח אחי אזכור אותך תמיד
וניפגש בסוף, אתה יודע
ויש לי חברים אבל גם הם כבים
אל מול אורך המשגע

כשעצובים הולכים לים
לכן הים מלוח
וזה עצוב שלהחזיר ציוד אפשר
לא געגוע

לנצח אחי אזכור אותך תמיד
וניפגש בסוף, אתה יודע
ויש לי חברים אבל גם הם כבים
אל מול אורך המשגע

וכמו הגלים אנחנו מתנפצים
אל המזח אל החיים

איתן וולף - 19 בספטמבר 1993 - 14 במאי 2007

ציטוט: " לזכור שאתה עומד למות היא הדרך הטובה ביותר שאני מכיר להימנע
מהמלכודת של לחשוב שיש לך מה להפסיד. אתה כבר עירום. אין שום סיבה לא
ללכת אחרי הלב שלך." – סטיב ג'ובס

היום לפני 24 שנים שוגר הלווין הישראלי הראשון לחלל (אופק 1)

רחלי בן דוד

צחוק

- מי לא אוהב לצחוק?? זה כיף ומסתבר שגם בריא!
הנה כמה עובדות שטוב לדעת על הצחוק:
1. מחזק את המערכת החיסונית ועל ידי כך גם מרפא וגם מונע התפתחות של מחלות.
  2. פורק מהגוף מתחים ומחזיר את הגוף לאיזון.
  3. מפתח אופטימיות, גישה חיובית והתמודדות טובה יותר עם כל אתגרי החיים.
  4. דקה אחת של צחוק הינה שוות ערך ל-10 דקות על אופני כושר, לכן מדובר בפעילות אירובית.
  5. שעה וחצי של יוגה צחוק שורף 500 קלוריות.
  6. ילד צוחק בין 300 ל-400 פעם ביום לעומת מבוגר שצוחק בין 15-30 (במקרים הטובים. תמיד אמרתי שמבאס להתבגר מידי..)
  7. בזמן הצחוק הגוף משחרר אנדורפינים שהוא הסם הטבעי של הגוף. הוא מביא למצב רוח טוב וגם ופועל כמשכך כאב טבעי.
  8. מאפשר מחשבה גמישה, מורחבת ויצירתית.
  9. מוריד את לחץ הדם.
  10. עובדה קצת פחות שמחה - 3 אנשים מתו מצחוק, אבל ממש מתו.
  11. מוכח מדעית כי גופנו אינו מבדיל בין צחוק אמיתי לצחוק מבוזים.

"דמעות הן מלוחות. מי שמבין זאת יכול לחנך ילדים, מי שלא מבין, לא יכול לחנכם."
-יאנוש קורצ'אק

שיינא טולקין אמת אחת- אמת או לא?

יש אנשים בעולם הזה שיגידו שיש אמת אחת, ואין להתווכח איתה. הם מאמינים שהדרך חיים שלהם היא זו שנכונה וזהו. השנה פגשתי שתי קבוצות של אנשים כאלה. הם היו דווקא די דומים. שניהם יהודים, האמינו ביהדות ובתורה, ושחייבים לחיות לפי חוקיה ומצוותיה. שניהם מאמינים שבזה שהם פה, הם מצילים את שאר העם היהודים שגר פה בישראל.

אחת מהקבוצות היא קבוצת החרדים. הם מאמינים שהשירות שלהם בשביל המדינה זה לימוד תורה. שהעבודה הרוחנית הזאת היא "השירות הצבאי" שלהם וזה מה שמחזק אותנו ומציל אותנו כעם יהודי. הם מאמינים באמונה שלמה שהלימודים האלה יביאו את המשיח. כשנפגשנו עם הקבוצה השנייה, הדתיים הלאומים ביהודה ושמרון, הם אמרו שהם לא מסכימים עם החרדים. הם כן לומדים, אבל מאוד מאמינים בחשיבות של הגיוס לצבא. הם מאמינים בחשיבות של השמירה הפיזית, ואולי גם בשמירה הרוחנית, בזה שהם שומרים על האדמה שהובטחה לנו בתורה.

אז שאלתי את עצמי אם זה אפשרי. אם שתי קבוצות של אנשים יכולים להאמין באותו אל, להאמין שלהם יש את האמת ושמה שהם עושים יציל אותנו בסופו של דבר? כי הרי הם עושים דברים אחרים, ואם הם צודקים ויש אמת אחת, ודרך אחת, אז כנראה שאחד טועה? וזה גורם לי לשעול את עצמי, מה זה באמת אמת? האם יש דבר כזה אמת מוחלטת? או שאולי כל אחד בונה לעצמו את האמת שלו, את סולם הערכים שטובים לו ולדרך חיים שלו. ובאמת שאין לי שום תשובה, רק אחל לכולכם שתמצאו את האמת הפנימית שיש בכל אחד ואחד מכם, ותהיו שלמים עם זה, ותוכלו לקבל את האמת של השני.

"כבד את תלמידיך - ואל יהיו בעיניך כילדי היום, כי אם כאישי המחר."

-צבי שרפשטיין

שיר שומר
שיר האומץ

אם תחשוב כי תיפול כבר נפלת
אם תחיה בלי היסוס וניצלת
אם תרצה לנצח אך תאמר לא אוכל
הן ברור שבחרת בקל שבקל

אם תאמר כי תאבד, הן תאבד בודאי
כי כל איש בעולם התוסס והחי
הרוצה להגיע לתרועת ניצחון
לא יגיע אליה בלי תרועת הרצון

והוא חוק עולמים לנמשל ולמושל
ופשוט הוא החוק ואיתן מברזל.
החלט כי תוכל רצונך אז מושל
עליך יגן חוק איתן מברזל

מלחמות החיים לא תמיד מבקשות
את האיש החזק וכתפיו הנוקשות
אם יתמיד אז תמיד ינצח בכל
רק אותו האדם החושב כי יכול

זה משפט שקבלתי מבוגרת נחשון ממחזור י"ד, הכנסתי אותו לתוך יומני והוא
ליווה אותי לאורך כל הדרך במכינה, כך הייתה דרכי להתמודד עם הקשה
והקל.

להגיע לסוף עם ראש מורם גב זקוף ומבט ישר.
הקטע הקצר הזה הראה לי שיש עוד דרך חדשה להתמודד עם טלטלות החיים
שצריך לגבור עליהן בצורה אחרת מן הרגיל.
מקווה שכל אחד ואחת שיקראו את הקטע הזה יפנימו אותו היטב והוא ישמש
אותנו לשלבים הבאים עלינו בחיינו!

"דעת מתוך כפיה, אין לה קיום בנשמה."
-אפלטון

נועה שפירא
שעון חורף

חיפשתי וחיפשתי מידע על שעון החורף...
 כל פעם עלה מחדש שעון קיץ.. זה משום ששעון החורף הוא השעון "המקורי"
 וחוזרים אליו רק לאחר סיום שעון הקיץ שהוא למעשה השעון שמשתנה.
 בכל מקרה.. שעון החורף משתנה ביום ראשון שלפני י' בתשרי בשעה 2:00. כלומר
 מ-2:00 ל-1:00. בלילה שבין שבת ליום ראשון שלפני יום כיפור.
 שעון הקיץ למעשה משתנה בכדי שתהייה לנו עוד שעה של אור בבוקר. למעשה,
 שהיום יתחיל עם "שעת אור אקסטרה" ומשך היום יהיה ארוך יותר.
 מה בעצם אומר כל זה? שבשעון הקיץ היום ארוך יותר.
 למה חוזרים לשעון החורף לפני החגים?
 מה הקטע??? בואו נספר לכם מה הקטע (: נכון תפילות? כדאי שלא יהיה קשה
 לחברה שמתפללים ביום כיפור לקום בבוקר אחרי כמה שעות צום, השעון הוזז
 שעה אחת אחורה וככה הצום נגמר מוקדם יותר כיוון שיש חשיכה מוקדמת יותר-
 מה שאומר צאת כיפור מוקדם יותר ופחות סבל לצמים (משך הצום נשאר אותו דבר
 אך השעות שלו נוחות יותר).
 אחרי כמה פורומים שקראתי, מסתבר שיש עצומות ואנשים שממש היו שמחים
 לבטל את החוק הזה של שינוי שעון הקיץ למועדו לפני החגים כי זה מבלבל, מעיק,
 מבזבז חשמל, כוח ואנרגיה. אותם אנשים רוצים להמשיך בשעון הקיץ עד חודש
 נובמבר או להחילו באופן קבוע כל השנה.
 המון אנשים כועסים בעצם על המגזר הדתי שהם סובלים בגללם...
 האמת? יש משהו במה שהם אומרים אבל יש גם משהו בשעון החורף...
 הפורומים טוענים שיש חיסכון של 80 מליון ₪ בשנה בעקבות שעון הקיץ, אחרים
 טוענים שיש פגישות שמתבטלות בגלל שאנשים שכחו להזיז את השעון ושהעסק
 מסתבך כשכולם צריכים להזיז את השעון ולא זוכרים לעשות את זה, ולהבין ממוקד
 אגד לגביי אוטובוס שיוצא מאילת ב 1:00 לפניי הזזת השעון או אחריי?
 אני חושבת שזה ממש נחמד לעשות שינוי מדיי פעם ושנחנו סתם כבדים מדיי
 לגביי זה...
 אבל בקטנה, הרווחנו עוד שעה לישון ופחות סבל בצום כיפור .

"בכל פעם שאנו מלמדים את הילד דבר-מה, אנו מונעים ממנו את האפשרות
 להמציא אותו."
 -ז'אן פיאז'ה

רועי שפיר שקשוקה

מלת ברירה וממחסור בלילות החלטתי להקדיש את הלילית
המיוחדת הזאת למתכון מיוחד להכנת שקשוקה שמצאתי
באינטרנט:

מצרכים:

5 עגבניות בשלות.

5 שיני שום.

חצי חציל מטוגן לקוביות.

150 גר' גבינה בולגרית חתוכה לקוביות.

2 גמבות חתוכות לרצועות דקות ארוכות.

4 ביצים.

אופן ההכנה:

מכניסים 4 כפות שמן זית למחבת גדולה ומחממים את השום
(נזהרים לא לשרוף את השום) ומיד מוסיפים את העגבניות
חתוכות לקוביות ואת הגמבות.

מוסיפים מלח, פלפל שחור גרוס, ופפריקה חריפה (מי שלא
רוצה חריף יכול לטבל בפפריקה מתוקה).

מבשלים את זה היטב במשך כ-25-30 דקות.

מוסיפים את קוביות החצילים והגבינה הבולגרית ושוברים מעל
את ארבעת הביצים, מכסים ומבשלים עד לקבלת דרגת
העשייה הרצויה של הביצים.

"לתקן את העולם פירושו לתקן את החינוך."

-יאנוש קורצאק

שחר טל
25 בספטמבר

לאורך השנים החברה הישראלית יצאה מפעם לפעם לרחובות על מנת להפגין על דבר מה, החלטה ממשלתית, או אירוע שקרה במדינה שעורר את חמת הציבור (או את חלקו). מקום מרכזי אותו מילא ההמון היה כיכר מלכי ישראל, או בשמה לאחר רצח רבין – כיכר רבין. לא תמיד הכיכר שימשה להפגנות מחאה אלא גם להפגנות תמיכה ושמחה.

ביוני 1981: נערכו עצרות הבחירות המסיימות של מערכת הבחירות לכנסת העשירית של המערך והליכוד. במסגרתן ארעה תקרית הצ'חצ'חים של דודו טופז שנחשבה בעלת השפעה על תוצאות הבחירות. (במסגרת התקרית, כינה דודו טופז את מצביעי הליכוד "צ'חצ'חים" והביא למחאה המונית כנגד הגזענות כלפי יוצאי עדות המזרח)

אך ה-25 בספטמבר 1982 יזכר כיום שבו הציבור הישראלי יצא בהמוני להגיד את דברו כנגד השלטון – בהפגנה שמכונה עד היום "הפגנת הארבע מאות אלף" בארגונה של "שלום עכשיו" במחאה על אירועי סברה ושתייה (שם כללי לטבח במחנות הפליטים סברה ושתייה שהתבצע ע"י אנשי הפלנגות הנוצרים לבנונים במלחמת לבנון, כאשר האיזור היה תחת שליטה צבאית ישראלית). מארגניה הכריזו שזו העצרת הגדולה ביותר שהתקיימה בכיכר מעולם, ואמדו בתקשורת את מספר המשתתפים ב-400,000 איש כ-10% מתושבי המדינה באותה עת. כיום אומרים שהמספר היה הגזמה של אמצעי התקשורת והמפגינים המשתתפים, אך עד היום ההפגנה מסמלת התעוררות של הציבור הישראלי ויכולתו להתקומם כנגד החלטות ממשלה או החלטות צבאיות-בטחוניות.

ועוד כמה הפגנות ענק שיזכרו בהיסטוריה של החברה הישראלית....

אפריל 1990: הפגנה בכותרת "מושחתים נמאסתם!", שנערכה בעקבות "התרגיל המסריח", ובה קראו עשרות אלפי אזרחים לשנות את סדרי השלטון במדינה.

4 בנובמבר 1995: עצרת תמיכה בתהליך השלום, שבסיומה נרצח יצחק רבין בידי יגאל עמיר. מאז עצרת זו נערכות מדי שנה במוצאי שבת הקרוב ליום השנה לרצח עצרות זיכרון בהן משתתפים רבבות אנשים.

22 במאי 1998: דגל הגאווה מונף בכיכר על התורן המרכזי של עיריית תל אביב בשיא הפגנת מחאה של הומוסקסואלים ולסביות לאחר הפסקת אירועי הגאווה בידי המשטרה.

11 באוגוסט 2005: 200-250 אלף איש מפגינים נגד תוכנית ההתנתקות.

קיץ 2011: העם דורש צדק חברתי ברחובות הארץ. ב-3 בספטמבר, התקיימה סדרת הפגנות במוקדים שונים ברחבי הארץ שכונתה על ידי המארגנים "צעדת המיליון", בהן השתתפו כ-400,000 איש. בצעדה בתל אביב השתתפו כ-300 אלף איש. בהפגנות שונות בשאר הארץ השתתפו כ-100 אלף איש נוספים. רבותי, ההיסטוריה חוזרת? או שלא?

כשמשהו חשוב לכם – צאו לרחוב, תרימו את קולכם, תהיו אזרחים טובים, אל תהיו אדישים!
-שחר

"בית הספר הוא בית החרושת של המין האנושי."
-יוהן קומניוס

היום לפני 499 שנים התגלה האוקיינוס השקט

טל איתן הגולן/ עמוס קינן

הגולן שונה. הוא יותר קודר, יותר פראי, יותר הירואי מכל חבל ארץ אחר במקומותינו. סלע הבזלת השחור מייחד אותו. בית הכנסת וחומה לבנה. גם הירוק העז וצבעי הפריחה המרהיבים עם השחור, שונים, מפחדים...

בגולן צריך ללכת, מי שאינו הולך בו, אינו רואה אותו. הגולן הוא מקום שאפשר לעבור בו במכונית ולא לדעת שהוא קיים. מי שרוצה לראות אותו, אין לו ברירה אלא לקחת תרמיל על שכם ולרדת. לרדת מהכביש, כמובן. אתה הולך על הרמה החשופה ואינך מנחש שבעוד כמה רגעים תיפול אל נקיק עמוק ותשמע את שאון המים היורדים במפלי ענק. הנשר שמתחתיך מתרומם, אומר לך שאתה נמצא בעצם על שפת מצוק...

אתה מהלך בתוך סבך צפוף של הרדופים ועצי ערבה וריח משכר של נענע באוויר. המים שוצפים על פני הסלע, אם אתה רוצה לראות את הכוח שיש במים- כאן הוא! הקירות העתיקים הזקופים והמפלים שלרגליהם בריכות. ועל הבריכות עלי תאנה צפופים- מה ישווה לזה? קח תרמיל ורד אל הפלג, השתרע בנחת בצל, אבל- קרוב אל המים, וקרוב אל שאונם, אין כמוהם לנסוך שלווה. לשכב על הגב ולהביט אל השמיים. אחכ לעצום את העיניים- ולהאזין. רק להאזין.

"הכי צד זה שלמרות שהתינוקות הם כה אינטליגנטיים, המבוגרים הם כה טיפשים?
כנראה זוהי השפעת החינוך."
-אלכסנדר דיומא

עפרי יער

מאיפה את יודעת אם זה טוב או רע ?

היה פעם זקן סיני ולו בן צעיר וסוס. הסיני חי בכפר קטן. יום אחד הסוס ברח מהאורווה. באו אנשי הכפר ואמרו לסיני הזקן, "כמה שזה רע." שאל אותם הזקן, "מאיפה אתם יודעים אם זה טוב או רע?" למחרת חזר הסוס. יחד עמו הגיעו סוסי בר רבים. האיש ובנו פתחו את דלת האורווה וכל הסוסים נכנסו פנימה. באו אנשי הכפר ואמרו לזקן, "כמה שזה טוב." ענה להם, "מאיפה אתם יודעים אם זה טוב או רע?" יום אחר כך נפל הצעיר בעת שניסה לאלף את אחד מסוסי הבר ושבר את הרגל. באו אליו אנשי הכפר ואמרו לזקן: "כמה שזה רע." ענה להם הזקן, מאיפה אתם יודעים אם זה טוב או רע ? לאחר מכן, באו אנשי צבא ולקחו את צעירי הכפר למלחמה, שבה נהרגו חלק מהם. אבל את הבן של הסיני לא לקחו, כיוון שרגלו הייתה שבורה.

אז מאיפה אנחנו יודעים אם משהו שקורה הוא טוב או רע? מה שקורה הוא אירוע. ואירוע אינו טוב או רע. הוא רק אירוע. ההתייחסות שלנו לאותו אירוע הופכת אותו לטוב או רע בעינינו. זאת בהתאם להתנסויות שעברנו בדברים דומים, או בהתאם לחינוך שלנו שלימד אותנו לשפוט דברים, או בהתאם לאמונות שלנו.

"אל תכניס לביתך דבר שאינך יודע עליו שהוא שימושי, או מאמין שהוא יפה."
-ויליאם מוריס

שירלי שטיבלמן
פייסבוק

האם אנחנו צריכים אותו באמת בחיים שלנו? למה הוא תורם?
ולמה הוא מזיק?

כיום לרוב האנשים בעולם יש פייסבוק.
פייסבוק הוא אתר חברתי שבו כל אחד יכול להיות חבר.
יתרונות רבים יש לאתר זה: יצירת קשרים עם חברים מכל
העולם, שיתוף בתמונות, ותיאום מפגשים חברתיים בקלות.

החסרונות: בזבוז זמן יקר, שימוש של אנשים מתוך ערכים של
סקרנות וחטטנות ואי יצירת קשרים אמיתיים בין חברים, אלה
רק דרך מסך המחשב.

"תירוצים צריך לדעת להמציא."
-אברהם תירוש

דור פרץ
מסרון ושיחות

במהלך השנים חלה ירידה במחיר השיחות והמסרונים. נוסיף על כך את כל התוכנות שמאפשרות שליחת הודעה מהירה בחינם דרך האינטרנט שבמכשירים החדשים וכך נוצר מצב חדש. בו כל אדם יכול להעביר מידע בכל מקום ובכל זמן. בהתחלה דבר זה נשמע טוב מאד כי הוא מאפשר לקבל מידע תמיד ולשמור על קשר ללא מאמץ כמו שנדרש פעם ממישהו הן בגין הטכנולוגיה והעלות. אך אל נטעה הדבר יוצר הרבה בעיות. כמה פעמים יצא לנו לראות קבוצה של אנשים מדברים (יכול להיות גם חברים קרובים) תוך כדי שהם בוהים במסכי המכשירים שלהם ובעצם נמצאים כל אחד בעולם אחר משל עצמו. או דוגמא אחרת בא אדם יושב בהרצאה לא הכי מעניינת ופותח את המכשיר. מה שגורם לכך שהנוכחות של האדם במקום היא רק פיזית. כל אלה יצרו כמה בעיות. אחד, אנשים לא יוצרים קשרים איכותיים בגלל שהם מוותרים על קשרים איכותיים ובעצם מתנתקים מהסביבה החיצונית שלהם. לפעמים גם הם מתמכרים וכל הזמן עושים זאת וכך מאבדים חלקים חשובים מהיום ואף מסתכנים כמו בצפייה בפלאפון תוך כדי חציית כביש או המתנה לתדריך. אך לשמחתנו לא חייבים לוותר על טכנולוגיה שכזו כל מה שצריך הוא לדעת לשלוט בה. ולכן אני מציע לאנשים שבפעם הבאה שבא לכם לפתוח לרגע את המכשיר חישבו פעמים עם זה לגיטימי.

"מהגר הוא אדם שמתאבד בתקווה לקום לתחייה."
-סמי מיכאל

טל איתן דרכים רבות לדעת את המדבר

דרכים רבות לדעת את המדבר. יש ההולך ועיניו באדמה, מחפש אחר הזוטות הקטנות, מרים כל אבן ומתפעל מיופייה, נערץ בפליאה ע"י צמח בעל פירות סגולים או זחל ססגוני. חברו ההולך אחריו מסביר לו שהאבן שהרים היא אבן מטאמורפית מתקופת הפרה-קמבריות, לצמח קוראים תלת-קרני, ומזחל זה יגדל בבוא היום פרפר לבנון הכרוב. ואת השלישי תמצא על פסגות ההרים, בוחן הכל מגובה פסיעותיו הגדולות, אין הוא שם לב למה שעובר תחת רגליו-אלא למה שנמצא שם בקצה האופק. בסוף מזדנב החוקר. הוא מרים את האבן שהראשון הרים, שוברה ובודק את תוכנה, שואל מדוע גדול צמח זה דווקא כאן בערוץ ולא בראש ההר, אוסף את הזחל ועוקב אחר מזונו וגידולו. כנגד ארבעה דיברנו: תם, חכם, נביא, ושיודע לשאול. והחמישי?

החמישי יודע את המדבר בייסורים, בחום הגדול, במעלות הקשים, בציפייה מתמדת שיגיע כבר הסוף-אין הוא שם את ליבו לאשר מתרחש סביבו. בשבילו, המדבר הוא מקום שיש לעבור אותו כדי להגיע, למקום אחר. עכשיו אנו יוצאים אל הדרך. כל אחד מאיתנו יבחר כיצד הוא רוצה לדעת את המדבר: בתמימות, בחוכמה, בנבואה, בשאלת שאלות, או בייסורים. או אולי בכמה מהם יחדיו.

"כשמדינה לוחמת- אין מקום לחגיגות."
-יעקב טרנר

היום לפני 221 שנים עלתה לראשונה האופרה "חליל הקסם" מאת מוצרט